

Regeringskansliet
Justitiedepartementet, Enheten för
processrätt och domstolsfrågor
103 33 Stockholm

Stockholm den 14 mars 2008

Remissvar, Departementspromemorian Europeiskt betalningsföreläggande (Ds 2008:2)

Svensk Inkasso har genom remiss den 10 januari 2008 beretts tillfälle att avge synpunkter över rubricerade promemoria. Svensk Inkasso anför följande.

Bakgrund

Förordningen (EG) nr 1896/2006 om införande av ett europeiskt betalningsföreläggande trädde i kraft den 31 december 2006 och skall tillämpas fullt ut från och med den 12 december 2008. Förordningen varken ersätter eller harmoniserar de nationella förfarandena för fastställande av obestridda krav i verkställbara avgöranden. Dess syfte är bl.a. att förenkla och påskynda förfaranden i gränsöverskridande fall som rör obestridda penningfordringar, samt att göra mellanliggande förfaranden i verkställighetsmedlemsstaten onödiga.

Med gränsöverskridande fall avses att åtminstone en av parterna har sitt hemvist eller sin vanliga vistelseort i en annan stat än den medlemsstat där den domstol vid vilken talan väckts är belägen (artikel 3.1). Domstol definieras i förordningen (artikel 5.3) som samtliga myndigheter i en medlemsstat som är behöriga när det gäller europeiska betalningsförelägganden eller andra frågor som hör dit. Ansökan om europeiskt betalningsföreläggande som görs i Sverige kommer i princip undantagslöst göras av sökande med hemvist i en annan medlemsstat och vara riktad mot en svarande med hemvist i Sverige. Den stat där ett europeiskt betalningsföreläggande utfärdas benämns ursprungsmedlemsstat och den stat där verkställighet begärs kallas verkställighetsmedlemsstat (artikel 5.1 och 5.2).

En viktig skillnad jämfört med den ordinarie summariska processen är att ett utfärdat europeiskt betalningsföreläggande varken kan överklagas eller återvinnas. Yrkanden och omständigheter som angetts i ansökan blir rättskraftigt avgjorda genom utfärdandet. Svaranden kan endast ansöka om förnyad prövning, vilken ansökan kan jämföras med ansökan om extraordinärt rättsmedel.

Medlemsstaterna har beslutanderätt i vissa frågor, exempelvis angående vilka myndigheter eller domstolar som skall vara behöriga att utfärda ett europeiskt betalningsföreläggande. Processrättsliga frågor som inte särskilt tas upp i förordningen skall regleras i nationell lag (artikel 26). Förordningen kräver således vissa kompletterande nationella bestämmelser. Promemorian innehåller förslag på sådana bestämmelser samt på ytterligare av förordningen tillåtna bestämmelser som bedöms nödvändiga för en ändamålsenlig tillämpning.

Promemorians förslag

I promemorian anges att beslutsmyndigheten endast förutsätts göra en begränsad materiell prövning av en ansökan om ett europeiskt betalningsföreläggande och att prövningen i allt väsentligt liknar den som Kronofogdemyndigheten gör av en ansökan om betalningsföreläggande enligt befintlig lagstiftning. Avsaknaden av omprövningsmöjlighet genom ansökan om återvinning kan visserligen tala för att ansökan borde prövas av allmän domstol, men övervägande skäl anses ändå tala för att Kronofogdemyndigheten bör anförtros uppgiften.

Svensk Inkasso som inser att regelverket skiljer sig från den ordinarie summariska processen i flera avseenden, delar uppfattningen att övervägande skäl talar för att ansökningar om ett europeiskt betalningsförelägganden som görs i Sverige skall prövas av Kronofogdemyndigheten. Härvid noteras att det av förordningen (EG) nr 1896/2006 framgår att det inte bör vara nödvändigt att prövningen av en ansökan utförs av en domare, se beaktandesats (16), samt att prövningen av ansökan får ges formen av ett automatiskt förfarande, se artikel 8.

Svensk Inkasso uppmärksammar följande beträffande sökandens rätt till ersättning för inkassokostnader.

Det kan förväntas att borgenärer i andra medlemsstater kommer att vända sig till svenska företag, däribland föreningens medlemmar, för att genom ombud ansöka om ett europeiskt betalningsföreläggande mot en svarande med hemvist eller vanlig vistelseort i Sverige.

I promemorian anges att en ordning med obegränsad rätt till kostnadsersättning skulle motverka förordningens syfte, där ett syfte är att sänka kostnaderna för förfaranden som rör obestridna fordringar i gränsöverskridande fall. Det anses motiverat att sökanden i mål om ett europeiskt betalningsföreläggande skall ha samma möjligheter att få kostnadsersättning som enligt reglerna för den ordinarie summariska processen. I promemorian förordas en uttömmande uppräkningslista av de kostnader sökanden ska kunna få ersättning för. Vidare uppges att rätten till ersättning för inkassokostnader bör gälla oavsett i vilken medlemsstat inkassoåtgärderna har vidtagits, men att det är lämpligt att ersättningens storlek begränsas på motsvarande sätt som i den ordinarie summariska processen. I författningskommentaren anges att det inte torde vara nödvändigt att Kronofogdemyndigheten kontrollerar att inkassoåtgärder som vidtagits i en annan medlemsstat vidtagits i enlighet med den medlemsstatens lagstiftning (sid. 60). Om sökanden yrkar ersättning utöver den föreslagna begränsningen skall Kronofogdemyndigheten föreslå en ändring, som om den godtas resulterar i ett partiellt betalningsföreläggande (jfr. lagförslaget 8 § och förordningens artikel 10). Om förslaget leder till lagstiftning anser Svensk Inkasso att det är önskvärt att det i lagen eller åtminstone i författningskommentaren förtydligas huruvida motsatsen, dvs. att sökanden inte godtar förslaget, leder till avvisning.

Sökandens rätt till kostnadsersättning behandlas i lagförslaget 9 §. Beträffande inkassokostnader framgår att ersättningen skall få avse ett *skäligt* belopp för åtgärder som vidtagits i syfte att förmå svaranden att erlägga betalning för en förfallen skuld samt att ytterligare föreskrifter

skall meddelas (9 § första stycket, 3 och andra stycket). Enligt den föreslagna förordningen gäller dels att inkassokostnader som vidtagits enligt inkassolagen bestäms enligt förordningen om ersättning för inkassokostnader m.m. samt att kostnader utöver sådana kostnader inte får bestämmas till ett högre belopp än 360 kr, och dels att ersättning för åtgärder som inte vidtagits med stöd av inkassolagen skall minskas med belopp som utgått med anledning av inkassoåtgärder med stöd av inkassolagen (7 § första stycket 1 och 2 samt andra stycket). Slutsatsen blir att inkassokostnader som överstiger beloppet 360 kr inte är skäligen och inte berättigar till ersättning.

Förordningen (EG) nr 1896/2006 innehåller emellertid inte någon regel som begränsar sökandens rätt till kostnadsersättning. Ansökans utformning och innehåll behandlas i artikel 7, varav det bl.a. framgår att fordrans belopp, inbegripet kostnader, skall anges (7.2 b) och att sökanden skall ge viss förklaring angående lämnade uppgifters riktighet. Prövningen av ansökan enligt artikel 8 innefattar dels en prövning av villkorsuppfyllelse enligt artiklarna 2, 3, 4, 6 och 7 och dels en prövning av om fordran förefaller välgrundad. Om kraven enligt artikel 8 endast är uppfyllda för en del av fordran skall sökanden informeras om det och förses med ett förslag om ett europeiskt betalningsföreläggande för ett av beslutsmyndigheten angivet belopp (artikel 10.1).

De föreslagna bestämmelserna om en beloppsbegränsning för inkassokostnader synes ha utarbetats med utgångspunkt från att de tillåts av förordningen och bedöms nödvändiga för att säkerställa en ändamålsenlig tillämpning. Mot bakgrund av vad som sagts ovan om förordningen (EG) nr 1896/2006 anser Svensk Inkasso att det måste betvivlas att förordningen tillåter en sådan begränsning. Beloppsbegränsningen innebär ett fastställande av kostnadernas skälighet och därmed en norm för om en fordran förefaller välgrundad (jfr. artikel 8). I förordningen saknas grund för att skäligheten i yrkade inkassokostnader skall regleras annat än genom de generella villkoren om att fordran förefaller välgrundad, respektive att fordran är uppenbart ogrundad. Även det summariska i förfarandet, med en begränsad materiell prövning, talar snarast för att en sådan skälighetsbedömning inte skall ske. Dessutom kan noteras att förordningen anger ramar för kostnadernas storlek beträffande andra kostnader (se artikel 25) medan sådana ramar saknas i fråga om inkassokostnader.

Ytterligare skäl talar enligt Svensk Inkassos mening mot en begränsning enligt förslaget. Jämfört med övriga berörda kostnadsposter i lagförslagets 9 §, exempelvis kostnader för eget arbete med anledning av målet, intar inkassokostnader en särställning eftersom de har uppstått i tiden före ansökan, utan direkt samband med den. Kostnaderna är således inte heller en del av det förfarande för vilket förordningen syftar till att sänka kostnaderna. Det är därför enligt föreningen svårt att – genom en skälighetsbedömning som görs i efterhand – berättiga en begränsning av ersättningsrätten för sådana kostnader. Rätten till ersättning förutsätts ju ha förelagat när inkassokostnaden uppstod (jfr artikel 7.3). Vidare torde skrivningen i artikel 7.2 d-e inbjuda till att sökanden även anger grunden, och eventuell bevisning, avseende en fordran på inkassokostnader.

I lagen om betalningsföreläggande och handräckning är beloppsbegränsningarna avseende inkassokostnader motiverade av de nationella begränsningsreglerna enligt inkassolagen och lagen om ersättning för inkassokostnader m.m. Det är logiskt att ett yrkande om ersättning enligt förstnämnda lag antas vara ogrundat eller obefogat då yrkandet inte överensstämmer med gällande svensk rätt (jfr. 23 § lagen om betalningsföreläggande och handräckning). En borgenär som i Sverige vidtagit inkassoåtgärder i enlighet med svensk rätt och senare ansöker om betalningsföreläggande har ett berättigat anspråk på ersättning för inkassokostnader. Om

kostnaderna uppgår till 360 kr bör borgenären rimligen kunna yrka ersättning med 360 kr i en ansökan om ett europeiskt betalningsföreläggande som görs i en annan ursprungsstat. Motsvarande bör gälla för den borgenär som ådragit sig kostnader för inkassoåtgärder enligt en annan medlemsstats lagstiftning. Om medlemsstaterna skulle införa beloppsbegränsningar enligt den modell som förordas i lagförslaget uppstår en mängd olika begränsningsregler. En sådan ordning kan knappast försvaras utifrån förordningens ändamål och räckvidd.

Vidare noterar föreningen följande. I lagförslagets 8 § anges att om ett europeiskt betalningsföreläggande utfärdats för endast en del av den fordran som angetts i ansökan, skall den återstående delen av ansökan avskrivas. I förordningen (artikel 7.2 b) inbegriper ”fordrans belopp” huvudfordran samt i förekommande fall ränta, avtalsvite och kostnader. I den ordinarie summariska processen syftar begreppet fordran i en ansökan om betalningsföreläggande på yrkat kapitalbelopp, och anges yrkade kostnader separat. För att undvika oklarhet om vad som avses med fordran i enligt lagen om ett europeiskt betalningsföreläggande är det önskvärt att det preciseras, företrädesvis direkt i lagtexten. Utifrån en jämförelse med förordningens artikel 10.2, andra meningen kan också ifrågasättas om det inte är ”ansökan med avseende på den återstående delen av den ursprungliga fordran” som skall kunna avskrivas enligt föreslagna 8 §.

Som ovan

Karin Bengtsson

Claes Månsson